

Samma uppgifter som i den franska upplagan återfinnas också i den engelska upplagan⁵⁾ som exempel på endemisk brottslighet, baserad på lokala traditioner.⁶⁾

Om Garofalo härmed avser ett finskt Aspö, varav det finns två, torde han åsyfta ögruppen Aspö i Korpo socken i Åbolands skärgård, ej långt från Kökars socken på Åland. Emellertid synes det troligare att han syftar på det blekingska Aspö i Sverige. Ett par blekingska hembygdsförfattare ha nämligen omtalat lokala traditioner om främmande ursprung bland befolkningen på Aspö eller det intilliggande Hasslö.⁷⁾ Visserligen lär en viss invandring till den blekingska skärgården ha ägt rum från Italien, men ej på grund av skeppsbrott utan genom att arbetskraft till stenindustrin införskrevs under Gustaf III.⁸⁾

Om det existerar något material, som kan belysa om Aspöborna i forna tider voro raskare än sina grannar att gripa till kniven,⁹⁾ så torde det ligga begravt i landsarkivets domböcker, varför uppgiften ännu väntar på sin utforskare.

Det kan vidare vara intressant att spekulera över vem den svenska dam var som någon gång senast 1891 meddelade Garofalo de första uppgifterna om den endemiska våldsbrottsligheten på Aspö — måhända vår första kvinnliga kriminolog?

Klas Lithner.

Lombroso och barnamorden i Sverige.

Av bitr. stadsfiskal KLAS LITHNER, Göteborg.

I Cesare Lombrosos en gång berömda verk om kvinnan som brottsling återfinnes en kuriös uppgift som berör Sverige (Caesar Lombroso, *The Female Offender*, New York, The Wisdom Library, 1958, s. 213). I indelningen af brottslingarna i olika huvudgrupper nämnas tillfällighetsbrottslingarna som en av dessa. Som en underavdelning behandlas karakteristiska lokala brott och ett av exemplen härpå har hämtats från Sverige. Det förtjänar att citeras i ordagrann översättning:

⁵⁾ *Criminology* s. 113 och 119 (Boston, 1914).

⁶⁾ Jämför Francis A. Allen, Raffaele Garofalo i Hermann Mannheim (utgivare), *Pioneers in Criminology* s. 264 (London, 1960).

⁷⁾ William Anderson, *Blekingebilder från fordom* s. 24 (Sölvesborg, 1926) och Fabian Månsson, *På kryss i Blekingeskären i Svenska Turistföreningens Årsskrift 1925* s. 264.

⁸⁾ Benägen upplysning av docent Jan-Öjvind Swahn, Lund.

⁹⁾ Jämför diskussionen mellan Carl-Martin Bergstrand och Albert Sandklef om det s. k. Frillesåsnittet i Halland.

I Sverige är t. ex. barnamord mycket vanligt. Anledningen är att i detta land användas kvinnor till att draga slädar (draw sledges). De äro följaktligen utlämnade åt brutala mäns godtycke under färder utanför städerna och i distrikt som ligga fjärran från myndigheterna. De finna att de blivit havande och taga sin tillflykt till barnamord som det enda medlet att rädda sitt rykte och dölja en skam, vars orsak är en olyckshändelse och en konsekvens av deras yrke. Ett speciellt tillfälle föder en speciell sorts brott, och förövarna, som äro nästan normala, skulle ej ha överträtt lagen, om deras levnadsvillkor hade varit annorlunda.

I det italienska originalet (Cesare Lombroso-Guglielmo Ferrero, *La donna delinquenta, la prostituta e la donna normale*, Torino, Bocca, 3 uppl., s. 326) återfinnes samma uppgift om kvinnorna som dragare (in quel paese le donne sone impiegate al tiro della slitta). I den tyska översättningen däremot (Lombroso-Ferrero, *Das Weib als Verbrecherin und Prostituierte*, Hamburg, Verlagsanstalt und Druckerei AG, 1894, s. 465) återfinnes en version, som ej överensstämmer med originalet, men som verkar betydligt rimligare, nämligen att kvinnorna tjänstgjorde som kuskar (dass dort Frauen zum Kutschiren der Schlitten verwendet werden).

Någon förklaring till denna uppgift om kvinnorna som dragare (resp. kuskar) har ej anträffats vare sig i tillgänglig litteratur om barnamord eller i Lars Levanders serie *Ur samhällsdjupen* i forna tider. Lombroso hämtade ofta illustrationsmaterialet till sina teser från vitt skilda områden och citerade uppgifter från andra författare och andra länder utan att verifiera deras riktighet. Ovanstående uppgift kan givetvis härröra från någon nordisk korrespondent men kan också tänkas bero på en felöversättning i ett tidigare led.

Måhända kan någon av tidskriftens läsare bidra med en förklaring till uppgiften.

Klas Lithner.